

ROTTERDAMSCHER COURANT.

VRIJDAG 5 DECEMBER.

Buitenland.

LONDEN den 3 december.

De *Standard* zegt dat lord *Russell* in den loop van maandag van zijne buitenlandsche reis alhier wordt terug verwacht en dan, na tot het patrschap verheven te zijn, de leiding der beraadslagingen in het Hoogerhuis zal op zich nemen.

Aan de *Daily News* wordt den 30 november uitgeschreven: „De heer *Disraeli* is gisteren hier aangekomen en zal een onderhoud met den Keizer hebben. Het berigt moet, in verband met het onlangs door den hertog *de Persigny* bij lord *Derby* afgelegd bezoek, als van groot gewigt worden aangemerkt.”

De dagbladen bespreken de Engelsche expeditie tegen *Perzië*, tot welke nu stellig besloten is en waartoe de bezettingen van al de drie Presidentschappen van Engelsch Indië haar contingent hebben moeten leveren, terwijl een groot aantal schepen voor het vervoer dier troepen bestemd is. De landmagt staat onder de bevelen van den generaal-majoor *Stalker*, de zeemagt onder die van sir *Leeke*, den opperbevelhebber der Indische marine.

De doel der expeditie is tot hertoe een raadsel, dat ten minste eerst na het openen der Parlementsitting zal worden opgelost. Als oorzaak wordt wel de aanval van *Perzië* op de stad *Herat* aangegeven, die eene openbare schending van een in 1853 gesloten verdrag inhoudt, bij hetwelk de *Shah* erkende dat die stad tot het grondgebied van Englands bondgenoot dost *Mohamed*, soeverein van *Aboul*, behoorde, maar dit kan de eenige aanleiding tot eene zoo kostbare expeditie wel niet zijn. Sommigen menen daarin dus liever een blijk van misnoegen over den overwegenden invloed welken Rusland op het Hof van *Perzië* uitoefent.

Men zegt dat eergisteren £ 35,000 in goud uit de Engelsche Bank geligt is, om naar het Vasteland te worden verzonden, voor het onlangs aangekocht geld behoeve van Indië en China, waarvan het met de volgende mail te verzenden bedrag £ 800,000 belooft. De afgetreden lord-maire van Londen, de heer *Monms*, heeft van den prefect der Seine een brief van dankbetuiging voor de overmaking eener som van £ 500,000 ontvangen, die hem door een inlandsch koopman te *Amsterdam* ten behoeve der slagtoffers van den watersnood in Frankrijk was toegezonden.

Te Liverpool zijn door de *Canada* berigten uit New-York tot 18 november aangebragt. Belangrijk binlandsch nieuws houden zij niet in. De heer *Buchanan* verklaart bij herhaling dat hij de uitbreiding der slavernij niet verlangt en Kansas als een Vrijen Staat in de Unie niet opnemen. Ook zou hij de Staten tot het leggen van een spoorweg naar de Stille Zee geregtigd achten. — De diplomatieke betrekkingen tusschen Engeland en de republiek Nieuw Granada zijn afgebroken, en het Engelsch Indiësch eskader heeft bevel ontvangen tegen die republiek te handelen. Als oorzaak van dezen gewigtigen aanval noemt men eene oude vordering van een Engelsch koopman, met name *Mackintosh*. — Uit Mexico gaan berigten tot 1 en uit Vera Cruz tot 6 november. De generaal *Orihuela* heeft zich, met een groot deel der bezetting van *Puebla*, tegen het dictatoriaal gezag van *Comonfort* verklaard, de Constitutie van 1844 afgekeurd, de besluiten vernietigd waarbij de privilegien der kerkelijke en des legers waren afgeschaft, en gelijkzinnig bevelen dat de kerkelijke eigendommen in het openbaar zullen worden verkocht.

PARIS den 3 december.

Met 1 januarij zullen denkelijk verscheiden generaals, hoofde van hunnen hoogen leeftijd, op disponibiteit worden en door meer jeugdigen vervangen worden. Onder anderen wordt dan de generaal *Sauboul*, bevelhebber van het hôtel der Invaliden, door den generaal *Cattaro* vervangen.

Uit de laatste telling, aan de verschillende ingangen van het beursgebouw alhier gedaan, blijkt dat dagelijks gemiddeld ongeveer 11,000 personen de beurs bezoeken. Gisteren zaterdag telde men er 11,200.

Voor een entreegeld van slechts 10 centimes wordt het publiek eerlang het schouwspel van een millioen in banknoten munt beloofd, hetwelk door een onzer bankiers tot dat doel geleverd zal worden, maar het gebede lokaal tot plaatsing waarvan nog ontbreekt. Het is gewis een zonderling denkbeeld een millioen in specie, als een kalf met zes pooten of ander wanschepsel van de schouwlustige menigte te vertoonen, en nogtans de menigte niet aan of de ondernemers zullen, als plan doorgaat, eene goede ontvangst maken, naardien aan gapende *Tantalussen* niet ontbreken zal.

De Russische scheepdivisie ligt nog altijd te *Cherbourg*, waar dat bezoek, uit hoofde der ruime vermenigvuldiging welke de officieren en manschappen maken, aanname herinneringen zal achterlaten.

De algemeene Raad van een der departementen heeft bij de Regering den wensch geuit dat maatregelen genomen mogen worden om aan het zwervend leven der zogenaamde *Heidens* of *Bohemers* een einde te maken. De leden van dat ras toch worden op de openbare wegen geboren, leven en sterven daar, zonder aan eenige wetten onderworpen te zijn, hebben geen ander middel van bestaan dan bedelarij en roof, en boezemen overal

schrik en afgrijzen in. Welligt, zegt het verzoekschrift, ware het doel te bereiken door hun eenigen grond in Afrika in te ruimen.

— Te Marseille heeft zondag en maandag een verschrikkelijke orkaan gewoed, die bij het afzenden van het berigt nog in hevigheid toenam. In de straten was niemand veilig, door het nederstorten van schoorsteenen, dakpannen, uithangborden en andere voorwerpen; eene vrouw is op die wijze gedood. In de voorhaven Napoleon strandde het van Toulon komend brikship de *Ruyter*. De pakketbooten der Keizerlijke messagerie *Lycurgue* en *Mentor* werden telkens tegen de kade geslagen en stootten groote steenen daarvan af, terwijl die vaartuigen zelve zwaar beschadigd werden. In de haven de *la Joliette* is ook veel schade aan schepen aangerigt. Men duchtte nog vreeselijker ongelukken uit zee te vernemen; meer dan twintig schepen reden voor de haven op hunne ankers. Met genoegen, maar tevens met verbazing, vernam men dat de stoomboot *Amsterdam* en een zelschip, van Oran komende, Marseille nog veilig bereikt en 1600 hectoliters rogge en 2500 hectoliters gerst uit Afrika hebben aangebragt.

KEULEN den 3 december.

De Koning van Denemarken heeft volle amnestie aan negentien Deensche officieren verleend, die ten jare 1848 bij het revolutionair leger in de Hertogdommen hadden dienst genomen. Die officieren zijn naar het binnenste des Rijks teruggeroepen.

— Een Triester dagblad deelt de vragen mede, welke door de Fransche en Russische gezanten te Konstantinopel, de heeren *Thouvenel* en *Butenief*, ten opzichte der niet nakoming van het Parijzer verdrag aan *Reschid*-pacha zouden gerigt zijn. Zij vragen: 1°, of de Porte er in toestemt dat het geschil over de grensscheiding van *Bessarabië* door de Parijzer Conferentie beslist worde, of wel hare eischen op *Boigrad* ten behoeve van Rusland wil opgeven, als wanneer Rusland en Frankrijk haar het blijvend bezit van het *Slangeneiland* en van de delta van den *Donau* zouden waarborgen; 2°, of de Porte in het voortdurend bezet houden van de *Donau-Vorstendommen* niet eene schending naar letter en geest van art. 31 van het vredesverdrag ziet, en niet meent dat die bezetting met de mondelinge verklaringen van graaf *Buol* in strijd is; 3°, of de Porte de aanwezigheid van een Engelsch eskader in den *Bosphorus* en de *Zwarte Zee* niet strijdig acht met het verdrag van 13 mei 1856, volgens hetwelk het Turksche grondgebied binnen zes maanden na de uitwisseling der ratificatiën door alle troepen en schepen van Engeland, Frankrijk en Sardinië ontruimd moest zijn, en 4°, of de *Divans* der Vorstendommen zich vrijelijk voor de vereeniging daarvan zouden mogen verklaren, en of zoodanig verlangen, bijaldien de Parijzer Conferentie het in ernstige overweging nam, ook moeilijkheden van de zijde der Suzeraine Porte ontmoeten zou. Op al deze vragen wordt een spoedig antwoord verzocht.

Ofschoon de *Oesterr. Correspondenz* de bovenstaande lezing voor onecht verklaart, erkent dit blad echter dat Frankrijk en Rusland gezamenlijk vragen aan de Porte gerigt hebben, en dat deze de vereffening der geschillen door al de gezamenlijke Mogendheden verlangd, zonder eenzijdig te willen beslissen; langs dien weg wordt de oplossing der vraagstukken mogelijk geacht.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 3 december.

Z. M. de Koning heeft heden morgen aan verschillende personen, zoo van hier als elders, audientie verleend.

— H. M. de Koningin heeft eergisteren in een bijzonder gehoor ontvangen den Russischen admiraal *Glasenapp* en den heer *Fehleisen*, secretaire des commandemens van H. M. de Koningin-Weduwe. De heer *Glasenapp*, zoo als men weet door zijne Regering belast met het in oogenschouw nemen van het zeewezen van onderscheiden Staten, is gisteren uit de residentie vertrokken en heeft zich naar *Vlissingen* begeven.

— Burgemeesters en Wethouders in de provincie *Zuidholland* zijn uitgenoodigd in het oog te houden, dat het verstrekken van onderstand aan armen, elders dan ter plaatse van het domicilie van onderstand voor rekening van dat domicilie, krachtens art. 41 der wet, niet anders behoort te geschieden, dan wanneer daartoe de volstrekte onvermijdelijkheid bestaat, die in art. 21 wordt vereischt, met andere woorden, dat diakenen, die elders, volgens de wet, domicilie van onderstand hebben, doch volgens de kerkelijke reglementen onderstand kunnen vragen van de kerkelijke armbesturen in hunne woonplaats, of aanspraak hebben op ondersteuning van bijzondere instellingen van weldadigheid, wanneer deze zich aan hunne verzorging onttrekken, niet onverwijd uit de fondsen der burgerlijke of algemeene armbesturen of uit die der burgerlijke gemeente der verblijfplaats, voor rekening van derden behooren te worden ondersteund, maar dat daartoe niet eerder moet worden overgegaan, dan wanneer de omstandigheden met de daad zoo dringend zijn, dat men daartoe uit het oogpunt van politie ook dan zou besluiten, wanneer de ondersteuning niet ten laste van derden, maar voor eigen rekening moet plaats hebben.

— Bij arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden van heden is verworpen het beroep in cassatie van *P. P.*

Kessels, tegen een arrest van het Hof van Limburg, waar hij, wegens bevordering van desertie van vreemde militairen, tot gevangenisstraf is veroordeeld. De Raad heeft bij dit arrest overwogen dat de Koning, krachtens de Grondwet van 1815, bevoegd was de onderwerpelijke overeenkomst tusschen de Duitse Bondstaten, van den 10 februarij 1831, te sluiten, daar het hier gold de regeling van een onderwerp van internationaal belang, welke overeenkomst niet aan de goedkeuring der Staten-Generaal behoefde te worden onderworpen, maar alleen aan de beide Kamers moest worden medegedeeld.

— Het *Residentieblad* zegt dat waarschijnlijk gevolg zal worden gegeven aan het plan, om de Middellandsche met de Oostzee in onmiddellijk verband te brengen door een spoorweg welke ons Land zou doorsnijden, een spoorweg tusschen Marseille en Hamburg of Lubeck, eene verlenging alzoo van Breda uitgaande noordoostwaarts door Nederland, waaraan alsdan de voor onze noordelijke provincien geprojecteerde spoorwegen zich zouden aansluiten.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal zaterdag den 6 dezer bestaan uit de grand opéra *Othello*. Mme *Stolz* zal de rol van *Desdemone* vervullen.

Staten-Generaal.

TWEDE KAMER. — Zitting van woensdag 3 december. (Vervolg.)

BERAADSLAGINGEN OVER HOOFDSTUK V DER STAATS-BEGROTING VOOR 1857.

Alsnu komt in beraadslaging het gewijzigd art. 63, ten bedrage van f 6,500 (voor onderstand aan behoeftige gemeenten) in plaats van f 10,000. — De *Minister* zegt tot toelichting van dit artikel, hoe het uit de discussie van gisteren gebleken is, dat men wel genegen was eene zekere som aan het Haarlemmermeer te verstrekken, maar niet de geheele som van f 8000. — De heer *van Bossse* heeft nog bezwaar tegen het artikel; hij wil de subsidie alleen bepalen tot de gemeenten *Urk* en *Schokland*. — De heer *ter Bruggen Hagenhoft* wil de kwestie van het Haarlemmermeer ongepraedjudiceerd laten; er is gisteren sprake geweest van het middel om die bijdrage door de ingelanden, bij omslag over de bundertallen, te doen betalen; hij stelt voor de som te bepalen op f 3000 en dus geene bijdrage aan de gemeente Haarlemmermeer te verleenen. — Dit amendement wordt aangenomen met 32 tegen 30 stemmen en het aldus gewijzigd artikel daarna goedgekeurd.

Thans is aan de orde afdeling VII, betreffende het onderwijs.

De heer *de Kempenaer* zegt dat de Kamer thans genaderd is tot eene afdeling die betrekking heeft tot een onderwerp, waarover reeds veel en velerlei in het midden gebragt is, zonder dat er nog enig uitzigt bestaat, dat we uit de verlegenheid zullen geraken, waarin we ons bevinden. Hij zal in al de redeneringen, waartoe deze zaak aanleiding kan geven, niet treden, maar hij zal slechts eene poging aanwenden, om uit woorden tot daden te kunnen komen. Hij heeft de optreding van het tegenwoordig en de afstreding van het vorige Ministerie betreurd. Hij zag aan de ministeriele tafel mannen gezeten, waaronder een zijner vrienden van der jeugd af, waaraan hij gaarne de belangen van het Vaderland zag toevertrouwd. De Koning heeft gemeend andere raadslieden in de plaats te moeten stellen. Hij eerbiedigt het regt van de Kroon; hij is dan ook gaarne bereid om met de tegenwoordige raadslieden der Kroon in gemeen overleg te treden over de gewigtigste aangelegenheden van het Land. Ook hij heeft de oorzaken van die af- en optreding hooren opgeven en ze betreurd, omdat hij vreesd, dat het doel, dat men beoogt, onbereikbaar is en men bij elke poging op den weg, dien men betreden wil, zal stuiten op hetgeen de Grondwet voorschrijft. Hij eerbiedigt echter, zoo als hij zeide, het regt der Kroon, en hij wil gaarne het oordeel over de voor te dragen geneesmiddelen opschorten. Hij is dus bereid af te wachten wat de nieuwe raadslieden zullen voordragen en het te toetsen aan hetgeen de Grondwet en het belang van het Vaderland vorderen. Het onderwerp van het onderwijs is gewigtig; het beheerscht het oogenblik; het is de hoofdzak waartoe men thans genaderd is. Hij herinnert, dat er eene kwaal bestond, die, hoe eerder des te beter, moest worden genezen. Tot dat einde werden nieuwe geneesheeren ingeroepen. Men mogt verwachten dat zij onverwijd nieuwe geneesmiddelen zouden toepassen. De nieuwe raadslieden zijn opgetreden; zij verklaarden een ander middel tot herstel dan hunne voorgangers te bezitten; men had dus regt te vorderen dat zij onverwijd daarmede voor den dag gekomen waren en dat het onderwerp onmiddellijk ware behandeld. Het kan dus geene bevreesing wekken, dat er teleurstelling ontstaan is en dat die niet te miskennen is, als men ziet dat men andere onderwerpen heeft voorgedragen of zal aanbieden, ten einde de Kamer bezig te houden. Nu herinnert hij, dat de vertegenwoordigers des Volks met den meesten ijver naar de residentie gekomen zijn om oogenblikkelijk in het belang der Natie al datgene te doen en te behandelen, wat strekken kan om de ontstane onrust in rust en zekerheid te doen veranderen.

Hij maakt eene breede vergelijking met een geneesheer, die geroepen is om eene zware wonde of eene zware

ziekte te herstellen, maar die, voor daartoe eenig middel aan te wepden, eerst alles opneemt, rondziet en in andere vertrekken vertoeft voor dat hij overgaat tot het onderzoek of de genezing van de zware wonde of ziekte; maar zich bepaalt tot het onderzoek van lichtere kneuzingen, van geringe ongesteldheden en die zich met allerlei bijstandigheden bezig houdt, die niets met de hoofdzakelijke betrekking hebben. Daarom vraagt hij: of de Minister van Binnenlandsche Zaken de wondheeler is die aan den zwaren zieke voegt. Is daartoe een nieuwe wondheeler ingeroepen.

Hierna schetst hij den tegenwoordigen toestand. De wet van 1806 heeft het vraagstuk van het onderwijs op eene uitnemende wijze geregeld. In 1848 werd vrijheid van het onderwijs aan de eene zijde verlangd, maar waarborg voor de deugdelijkheid van het onderwijs aan den anderen kant. De additionele artikelen der Grondwet schreven voor, dat de nieuwe wet binnen een of twee jaren moest worden aangeboden. Reeds in 1849 heeft men zich dadelijk met de vervulling van die gewichtige taak bezig gehouden. Men beijverde zich een ontwerp van wet ter tafel te brengen. De zaak bleef tot in 1855 rusten; toen werd er een nieuw ontwerp ingediend, dat met den meesten ernst werd onderzocht. In 1856 werd de zaak tot rijpheid gebracht. Het oogenblik was genaderd, waarop het gewichtig onderwerp in discussie komen zou en waarop men hopen mogt dat de wet tot stand zou komen. Eene algemeene belangstelling was opgewekt. Maar nu komt de storm op en nu wordt de geregelde gang van zaken op eens gestuit door hen die een spaak in het wiel trachten te zetten. Nu treden de nieuwe geneesheeren op, die in staat zijn de te weeg gebrachte onrust te doen ophouden. En wat doen zij? Zij zetten zich krachtig ter neder en bekreunen zich niet meer om den lijder. Nu willen zij liever een driespan wetten aanbieden en dat wel op eenmaal, hetgeen hij vergelijkt met, terugtrekkende in de ziekenkamer van zoo even, met den geneesheer die, in plaats van de wond te genezen, naar Oost en West schrijft om geneesmiddelen en compressen, ten einde die den lijder te kunnen toedienen. Hij schetst daarbij de moeilijkheden die aan de regeling van het hooger en middelbaar onderwijs zijn verbonden; die wellicht onoverkomelijk zijn en die zeker niet onbekend zullen wezen aan den tegenwoordigen Minister van Binnenlandsche Zaken, die in 1849 aan de werkzaamheden van eene toen vergaderde commissie heeft deel genomen. Het gevolg daarvan zal zijn, dat men nog een geruimen tijd het werk niet zal hebben voorbereid.

Dit nu mogen de Vertegenwoordigers niet onverschillig, niet stilzittend aanzien; als deze van hier zullen gaan, zonder eenige oplossing van het raadsel, wat zullen zij dan antwoorden op de vele vragen die hun zullen gedaan worden, wanneer toch de wet zal worden aangeboden. Hij vreest dat, zoo men daarop niets zal kunnen antwoorden, de ontevredenheid dan wel door onrust zou kunnen gevolgd worden. Daartoe kan hij zijne hand niet leenen. Hij vraagt niet de openbaarmaking van het geheim, maar hij vraagt voor het minst de toezegging, wanneer het ontwerp aan de Vergadering zal worden onderworpen. Hij vraagt den Minister of Zijne Exc. bereid is het driespan uit te spannen en zich uitsluitend te bepalen tot het ontwerp nopens het lager onderwijs; of Z. Exc. bereid is dat ontwerp in te dienen in de eerste maanden van het volgend jaar, als de Kamer hare werkzaamheden hervat. Is dit het geval, dan zal hij, welke ook het beginsel der wet zij, die hij dan met belangstelling te gemoet ziet, afwachten en de begroting aannemen. Maar als de Minister geen volledig antwoord zou kunnen geven, zoo hij dat niet bepaald kan toezeggen, dan blijft hem niets over dan eene stem uit te brengen, waarvan de strekking zijn zal om aan den heer des huizes van hier het verzoek te rigten om toch, in het belang van den lijder, ons een anderen heelmeeester te zenden.

Bij het vergevorderd uur wordt de voortzetting der beraadslagingen over het onderwerp verdaagd tot morgen ochtend ten 11 ure.

Tot dien tijd wordt de vergadering gescheiden.

's GRAVENHAGE den 4 december.

Bij Zr. Ms. besluit is de heer P. van Rees, laatst resident van Batavia, als speciaal-commissaris des Konings, belast met eene buitengewone zending naar Venezuela.

In deze residentie is aangekomen de heer Arthur Hankey, komende van Londen. Deze heer is een der voornaamste belanghebbenden bij de hier te Lande aan te leggen spoorwegen.

Gisteren bij het vallen van den avond tot omstreeks 8 ure heeft hier te stede en in de omstreken een zware mist geheerscht, zoo als men zich sedert vele jaren niet herinnerde hier te hebben waargenomen. Men kon geen handbreed voor zich uitzien; het anders zoo heldere gazlicht verspreidde slechts een flauw schijnsel. Alle maatregelen van voorzorg, die in der haast konden genomen worden, om ongelukken te verhoeden, werden getroffen, en het was eene gelukkige gedachte van sommige ingezetenen om dadelijk lichten voor de vensters te plaatsen; mogt zich zulk een zware mist herhalen, dan is dit allezins aanbevelenswaardig. Er zijn op het Spui eenige menschen in het water gevallen, doch konden nog spoedig gered worden. Het berijden van de straten, vooral het overkomen van bruggen, was zoo gevaarlijk dat de koetsiers, die onder weg waren, niet alleen hunne paarden voetstaps en onder gestadig geroep moesten doen rijden, maar zij moesten zelfs afstappen en de paarden leiden. De voetgangers liepen letterlijk tegen elkander, de toegangen tot de straten waren niet te onderscheiden. Gelukkig, dat de mist niet lang geduurd heeft, daar anders ongelukken van meer of min ernstigen aard waren te duchten geweest.

Staten-Generaal.

TWEDE KAMER. — Zitting van donderdag 4 december.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over afdeling VII (Onderwijs) van hoofdstuk V der Staatsbegroting van 1857.

De Minister van Binnenlandsche Zaken zegt, dat hij den inhoud der rede van den heer de Kempenaer op gisteren tot zeer weinige woorden kan terugbrengen. Die spreker heeft namelijk het verwijs tegen hem gedaan, alsof hij de beslissing der groote zaak nopens het onderwijs wil uitstellen, door de drie takken te gelijk te willen regelen, en die spreker heeft hem ten slotte twee

vragen gedaan: 1°, of hij nog van meening is die drie takken te gelijk te regelen, en 2°, wanneer de ontwerpen zullen worden ingediend. De Kamer, Z. Exc. eerbiedigt dit regt volkomen, kan hem haar vertrouwen weigeren, op grond van gebrek aan wil, aan bekwaamheid of ijver. Maar aan den anderen kant meent hij, dat de Kamer behoort te eerbiedigen zijne meening en overtuiging. De regeling van al de drie takken van het onderwijs is even gebiedend door de Grondwet voorgeschreven. Het moge waar zijn dat het lager onderwijs op dit oogenblik de meeste behartiging verdient en de gemoederen in beweging brengt, het is evenzeer waar, dat er behoefte bestaat aan de regeling van het middelbaar onderwijs en groote behoefte aan die van het hooger onderwijs. De Minister moet dus bij zijn voornemen blijven, om die regeling te gelijk te doen plaats hebben. Daaruit volgt nog niet dat die regeling bij één ontwerp te gelijk zal geschieden, maar er zullen drie verschillende ontwerpen worden aangeboden. Omtrent de tweede vraag heeft hij reeds vroeger gezegd, dat hij geene belofte mogt afleggen, van welke vervulling hij niet zeker was. Hij heeft daarvoor ook de redenen opgegeven, maar als men wil vertrouwen stellen in hetgeen hij beloven kan, dan geeft hij gaarne de verzekering, dat, zoo hij bij krachten en gezondheid gespaard blijft, de genoemde wetten binnen drie maanden zullen worden aangeboden en hoopt dat dus, gelijk hij reeds vroeger verklaard heeft, het ontwerp op het lager onderwijs nog in deze Zitting zal kunnen behandeld worden. Overigens moet hij handhaven het standpunt, waarop hij geplaatst is. Hij mag niet komen in eene discussie, waarbij de geheele regeling van het onderwijs in aanmerking komt. Door de discussien daaromtrent te rekken, zal men hem nog menig onaangenaam oogenblik kunnen berokkenen, maar hij kan niétemin van zijn standpunt niet afgaan.

(Het vervolg in een volgend N.º)

[Verschillende sprekers voerden verder nog het woord, waarna de algemeene beraadslagingen over de afdeling gesloten en nog eenige artikelen afgehandeld werden. Morgen voortzetting.]

ROTTERDAM den 4 december.

De heden alhier gehouden openbare vergadering van den Gemeenteraad werd door 31 leden bijgewoond; afwezig waren de heeren Burger, Eickma, Hoffmann, Hoenck van Papendrecht, J. W. L. van Oordi en J. van Vollenhoven.

Wegens het voortduren der ongesteldheid van den heer Burgemeester werd het voorzitterschap waargenomen door den heer wethouder Schadee.

Nadat de notulen der vorige vergadering gelezen en goedgekeurd waren, deelde de Voorzitter mede dat de volgende stukken waren ingekomen:

1°, van Gedeputeerde Staten de goedkeuring op de Raadsbesluiten: a, tot het doen van overschrijvingen wegens te betalen rechten nopens de slikken aan het Nieuwewerk, ten behoeve der Zeevaartkundige School, en voor eene gratificatie aan de weduwe van den eersten bediende in de stads-apotheek, en b, tot den openbaren verkoop van boomen enz. — Voor kennisgeving aangekomen.

2°, van de commissie van bestuur over de Geneeskundige School een afschrift van het jaarlijksch verslag over 1855—1856. — Ter visie gelegd.

3°, van de Kamer van koophandel en fabrieken eene voordragt tot benoeming van een lid der commissie voor het examineren van varenslieden in de plaats van den heer J. R. Veder, zijnde op die voordragt geplaatst de heeren J. R. Veder en R. Baelde. — Ter visie gelegd tot de volgende vergadering, wanneer tevens zal worden overgegaan tot benoeming van een lid der commissie in de plaats van den heer H. van Rijkevorsel, die als lid van den Raad zitting in de commissie heeft.

4°, van Gedeputeerde Staten eene nota van aanmerkingen op de gemeente-begroting voor 1857, waarvan de voornaamste was dat men bezwaar had tegen de toelagen aan den ontvanger der registratie. — In handen gesteld van Burgemeester en Wethouders, ten einde een prae-advies uit te brengen.

5°, een request van den heer D. B. Adrian, houdende verzoek dat, aangezien de verkoopsters van mosselen in het klein zich in de uitoefening van haar beroep benadeeld zien door het uitslijten der mosselen uit de eerste hand langs de huizen, veiligheidsmaatregelen mogen genomen worden ten aanzien van den verkoop der mosselen, ten einde langs dien weg zoo mogelijk de verkoopsters van mosselen in het klein te bevoordeelen. — Nadat de Voorzitter had gezegd dat al de mosselen steeds werden gekeurd, werd besloten het request in handen te stellen van Burgemeester en Wethouders ten einde een prae-advies uit te brengen, terwijl de heer Blom aanmerkte dat het verzoek indruischte tegen alle begrippen van vrijen handel, waarop de Voorzitter liet volgen dat in het request niets anders werd gevraagd dan het nemen van veiligheidsmaatregelen.

6°, een nader adres van de heeren Breddé en Valois, directeuren van den Koninklijken Hollandschen schouwburg te 's Hage, waarin leed werd betuigd dat zij niet op gelijke lijn waren gesteld met een ander tooneelgezelschap, daar huns oordeels het bespelen van een grooter lokaal geene reden kon zijn om subsidie te verleenen, daar zij die een grooter lokaal bespelen daardoor ook in de gelegenheid zijn meer te ontvangen; de adressanten meenden ook eenig regt te hebben op de tweede helft der subsidie over het loopende jaar. Zij voerden verder nog aan, dat de subsidie was verleend bij wijze van vergoeding voor reiskosten, terwijl de subsidie volgens het voorstel van Burgemeester en Wethouders niet aan een tooneelgezelschap zal worden verstrekt, maar aan eene vereeniging van aandeelhouders in den schouwburg aan den Coolsingel, om hunne verbintenis met den directeur van het tooneel gemakkelijker te maken, zoodat de subsidie niet zal strekken ten behoeve van het nationaal tooneel of tot vergoeding van reiskosten. — Aangehouden tot aan de behandeling van het voorstel nopens de toelage aan het Hollandsch tooneel.

7°, een voorstel van Burgemeester en Wethouders, om te voldoen aan het verzoek van de heeren A. van Hoboken en Zonen, om op hunnen naam over te schrijven van den naam van den heer W. van Hoboken de recognitie wegens gronden aan den Hoogen Zeedijk en in de Baan, en om verlof tot het optrekken van een gebouw op hunne welf. — Ter visie gelegd.

8°, een voorstel van dezelfde, om het benedenhuys van een pand in de Raamstraat, wijk 6, n.º 542, toebehoorende aan den heer N. J. Kramer, in het belang der openbare gezondheid ter verdere bewoning ongeschikt te verklaren. — Ter visie gelegd.

En 9°, van dezelfde een voorstel van gelijke strekking omtrent een pand op het Spinhuiswater, wijk 5, n.º 28, toebehoorende aan de huisvrouw van den heer T. Tansma. — Mede ter visie gelegd.

Alsnu kwam in behandeling het adres van den heer J. W. Anthony, houdende verzoek om benoemd worden tot makelaar in assurantie-zaken. Tot stemming overgegaan zijnde werd de adressant benoemd met tegen 4 stemmen, terwijl 6 blanco-biljetten waren ingeleverd.

Vervolgens was aan de orde het voorstel van Burgemeester en Wethouders wegens de aardappelenmarkt, dat bij acclamatie werd goedgekeurd, na eene korte woordenwisseling over de mattenschuiren; de heer van Casteel verlangde namelijk dat deze nu ook niet lang eene vaste ligplaats zouden hebben; de heer Blom meent aan dat de gevallen niet gelijk stonden, dewijl geen klagen tegen die schuiten waren ingebracht; de heer van Casteel liet hierop volgen dat die schuiten ook wel degelijk hinderlijk waren; de heer Mees beval de zaak wel aan de aandacht van Burgemeester en Wethouders aan, dewijl die schuiten een privilege genoten van nadeele van winkels; de Voorzitter zeide dat deze de aandacht van Burgemeester en Wethouders niet ongaan.

Daarop deelde de Voorzitter de ontvangst mede en voordragt van het burgerlijk Armbestuur tot benoeming van een lid in de plaats van den heer mr. P. H. Engelen op die voordragt waren geplaatst de heeren mr. L. H. Bouman en A. A. Reepmaker. — Werd besloten de voordragt ter visie te leggen.

Na deze mededeeling kwam in behandeling het voorstel van Burgemeester en Wethouders tot aankoop van gronden voor de verbreding der Kruiskade, welk voorstel ter beraadslaging bij acclamatie werd goedgekeurd.

Wijders was aan de orde het voorstel van Burgemeester en Wethouders over de toelage aan het Hollandsch tooneel.

De heer Blom nam het eerst het woord. Hij herinnert dat hij zich steeds tegen de subsidie aan het tooneel had verklaard; de verschillende daarvoor door hem der tijd aangevoerde gronden zou hij niet herhalen, doch alleen hoe hij van meening was dat de subsidie op weinig doelmatige wijze werd gegeven, daar wege het gemeentebestuur geen toezigt hoegenaamd het tooneel werd gehouden. Hij liet in het midden hoe ver verbetering van het nationaal tooneel mogelijk was en zou ook niet beoordeelen welk tooneelgezelschap het beste is, doch hij achtte verbetering wenschelijk zoo noodig gepaard met eene hoogere subsidie. Had de zaak met de heeren van Rijkevorsel en Baelde besproken en leverde ook namens deze heeren het volgende voorstel in, dat staande de vergadering ook door den heer Pincoffs werd ondertekend:

„De ondergeteekenden, leden van den Gemeenteraad, hebben de eer, met betrekking tot eene subsidie aan het Hollandsche tooneel, aan uwe Vergadering het volgende voor te stellen: 1°, dat de Raad zich niet vereenige met de conclusie van het rapport van Burgemeester en Wethouders, in de vorige vergadering uitgebragt, en althans afwijzend beschikke op alle ingekomene verzoeken om subsidie over den jare 1857; 2°, dat de Raad echter wenschelijk acht, door eene doelmatige ondersteuning den bloei van het Nationaal tooneel in de gemeente te bevorderen; dat met het oog daarop de Raad eene commissie benoeme van vijf leden uit het midden, met uitnodiging aan die commissie om onderzoek in te stellen naar de meest gepaste wijze welke eene zoodanige ondersteuning, onder behoort waarborgen, zoude kunnen verleend worden, en den Raad van dit onderzoek verslag met de noodige voorstellen in te dienen.”

De Voorzitter zeide dat hij een paar dagen geleden mededeeling van dit voorstel had bekomen en daar in de gelegenheid was te berigten, dat bij Burgemeester en Wethouders geene reden bestond zich tegen dit voorstel te verzetten, overtuigd als zij waren van het eener poging tot opbeuring van het Nationaal tooneel terwijl zij alsdan bereid waren tot eene grootere toelage. Burgemeester en Wethouders trokken, zoo het voorstel de goedkeuring der Vergadering wegde, alsdan hun in de vorige zitting gedaan voorstel in de subsidie over 1857 betreft en wilden de nog betaalbare f 500 van de subsidie over 1856 thans toevoegen aan het gezelschap dat den schouwburg aan den Coolsingel bespeelt, niet zoo zeer om de grootte van het lokaal dan wel omdat het de prioriteit heeft op het beste voor tooneelvoorstellingen geschikt is, geene de Voorzitter hierbij zijn leedwezen te kennen en vereeniging der beide tooneelgezelschappen niet in stand had kunnen komen.

De heer Blom betuigde dank voor de welwillende opmerkingen van Burgemeester en Wethouders zijn voorstel betreffende de toelage aan de Vergadering. Verder uitte hij de meening, dat Burgemeester en Wethouders konden beschikken over het overige der subsidie over 1856 als geldende het hier eene zaak van uitvoering. De heer Beelaerts van Blokland stemde hiermede niet in, daar Burgemeester en Wethouders eene andere bestemming aan de gelden wilden geven dan men beoogde te brengen van den post op de begroting, daar men alleen het gezelschap van de heeren Breddé en Valois het oog had. — De heer Ledebor wees op het verzoek dat bij het voorstel van de heeren Blom c. s. werd gedragen het voorstel van Burgemeester en Wethouders af te stemmen. — Zuiks gaf tot eene gedachtenwisseling aanleiding, ten slotte waarvan de heer Blom het gedeelte van zijn voorstel introk. — Alsnu bestond verschil van gevoelen, of eerst het tweede gedeelte van het voorstel der heeren Blom c. s. in overweging zou worden genomen dan wel of men vooraf zou beschikken over de f 500 der subsidie van 1856, tot welk laatste besloten werd.

De Voorzitter kon er niet mede instemmen met de beschikking over die f 500 eene zaak van uitvoering te maken, daar nu een ander gezelschap den grooten schouwburg bespeelt; was de stand der zaken dezelfde gebleven, dan was het zijns oordeels een ander geval. — De heer van Reesma was er tegen de f 500 aan het tooneel

PARIS den 4 December.

Frankrijk 3 pc. 70. 10. Spanje 1 pc. 24; dito Binnenlandsche 3 pc. 38.

LONDEN den 4 December.

De Geconsolideerden 3 pc. 94 1/2 a 1/2. Spanje 1 pc. 24 1/2 a 1/2; dito Buitent. 3 pc. 43 a 1/2. Mexico 3 pc. 22 1/2 a 1/2.

WIEN den 3 December.

Nationale Metalliek 5 pc. 84; Metalliek 5 pc. 83 1/2. Wissel Londen f 10. 15. Zilver f 61.

ANTWERPEN den 4 December.

Spanje 1 pc. 23 1/2; dito Binnenl. 3 pc. 38. Metalliek 5 pc. 78 1/2.

AMSTERDAM den 4 December.

Laagste koers. Hoogste koers. Geblev. koers.

Table with columns for 'Laagste koers', 'Hoogste koers', and 'Geblev. koers'. Rows include various commodities like 'Werkelijke Schuld', 'Amort. Syndicaat', 'Holland. Maatschappij', etc., for different locations like 'NEDERL.', 'FRANKR.', 'RUSLAND', etc.

Wisselkoersen.

Table of exchange rates for various locations: Londen, Parijs, Bordeaux, Hamburg, Frankfurt, etc., with columns for 'Londen', 'Parijs', etc., and 'Wissel'.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 4 December. THEE. Uit de eerste hand afgedaan de op gisteren bijgehouden ca. 500/4 k. Congo, n. 273, 274 en 275, tot 65 c., Man drie huizen. RIJST. De afloop der 4800 b. beschadigde Arracan, per Gavia, in publieke veiling heden verkocht, is als volgt van f 41 a f 54, en die der 2933 b. Neccranie per Jane van f 41 a f 64.

HAMBURG den 3 December.

KOFFIJ. Door de vrees dat de ingevallen vrees verder voortgang zal houden, hebben de gewone koopers hunne verdere ondernemingen gestaakt en zijn de prijzen vaster geworden. De verkoopen sedert 29 November tot heden bedragen 2800 z. Braziel tot 41 a 51 sch. — RAAPKOEK zeer stil in de markt. 31/2 op Mei mk. 30 1/2. — ZINK onveranderd. — GRANEN. De markt blijft stil, alleen tot lagere prijzen vertoont zich enige meerdere kooplust.

AVIGNON den 30 November.

REERAP zal naar de algemeene verwachting hooger worden. Men noteert heden Raaijn rose fr. 44. 50 a fr. 45. Paluds fr. 47. 50 a fr. 48 op 18/m. en fr. 49 op 30/m. Gemalen zijn in loco gevraagd fr. 57, betere merken tot bijna op fr. 58, dito Paluds minder gezocht en genoteerd op fr. 60 a fr. 61.

NEW-YORK den 19 November.

(Per Canada.) NEDERL. Sedert het vertrek der Asia is dezelve 1 o. teruggegaan. De noteringen zijn de volgende: Upland. Florida. Mobile. en Texas. Ordinary..... 10 1/2 10 1/2 10 1/2 10 1/2

NEW-ORLEANS den 17 November.

KATOEN. Middling wordt genoteerd op 11 1/2 c. MOBILE den 17 November. RIO-JANEIRO den 25 October.

ROFFIJ. Hetgeen wij in onze laatste berigten per Avon voor spel hadden is bewaarheid geworden.

De markt is sterk vermeerderd en sedert den 21sten onze hoeveelheid algemeen bekend geworden, bestaande uit 280,000 z. Sedert zijn de Amerikanen op onze markt gekomen en hebben tot eene verlaging van 280 rs. in de superieure soorten hoort belangrijke aankopen gedaan. Good first en regular zijn thans te verkrijgen tot 4. 750 rs. Door het wantrouwen in het artikel dat alhier bestaan bleef, zijn later nog eenige partijjes lager afgegeven van dezelfde bovengenoemde kwaliteiten en wel tot 4. 700 rs. Dit scheen dan ook het laagste standpunt te zijn, daar de markt zich in eens hersteld heeft en toen volle sluit voor bovenstaande kwaliteiten op 4. 900 rs. De verkoopen welke sedert den 15 deser (het vertrek der Avon) plaats hadden, beloopten 178,380 z., verdeeld in de volgende verzendingen, als: naar de Vereenigde Staten 100,700 z., het Kanaal en Noordelijk Europa 52,280 z., de Middellandsche Zee 21,000 z., de Kaap de Goede Hoop 4400 z. De bovenvermelde prijzen, houden zich thans als staande, te meer, juist omzake van de vermindering van de vermindering is, en dagelijks nog vele schepen van Amerika ter lading verwacht worden. Men gelooft dus zeker aan eene prijsverhoging. VRACHTEN zijn 15/ gerezen, terwijl op dit oogenblik geen dispen. schip in de haven ligt. De noteringen derzelve zijn heden dadelijk voor het noorden van Europa 60/ a 65/. Voor het Kanaal 65/, voor de Middell. Zee 65/, voor de Levant 75, voor New-York 100 c. en voor New-Orleans 110 c. — WISSELKOERS. Londen 27 1/2, tot welken koers heden ca. 10,000 is verhandeld. Parijs 346 rs.

MADRAS den 27 October.

SUIKER. Hierin heeft een vermindering plaats gehad, hoewel de prijzen even hoog zijn gebleven; men betaalde voor dezelve rs. 28. 8 a 30. 8 per candy. — INDIGO ontbreekt, waardoor de prijzen stijgende blijven. Voor Southern is betaald rs. 1. 16 per c. Kurpah rs. 41. 8 a 43 per maund. — KATOEN. Hierin is niets omgegaan. Voor Tuttoerin vraagt men op levering rs. 65 per candy. — OLIEZaad wordt zeer gezocht en Frankrijk Sesam is betaald met rs. 8. 8 per z. van 164 c. — RIJST rs. 4. 10 per zak franco aan boord. — KOFFIJ schaarsch. In de fine soorten is voor 1488 b. Salem rs. 5 per maund betaald. — VERW. HOUD. Rood dito is betaald tot rs. 6. 12 per candy. — WISSELKOERS vast op vorige prijzen. — VRACHTEN blijven bij afweziging dezelfde.

Advertentien.

Voor de vele bewijzen van deelneming, mij betoond bij het afsterven mijner diep betreurde Echtgenoots, MARIA AABON, betrig ik, ook namens de wederzijdsche Betrekkingen, mijnen opregten dank. Rotterdam 5 December 1856. F. H. BATENBURG Jr.

Bevallen van eenen ZOON (kort na de geboorte bezweken) LUCI BENIGNE DE BRUN OUBOTER — SCHADEE. Rotterdam 3 December 1856.

Heden beviel van eene DOCHTER A. S. C. SCHÜLLER, geliefde Echtgenoot van Rotterdam P. M. BAZENDIJK. 2 December 1856.

Voorspoedig bevallen van eene welgeschapene DOCHTER P. E. NIJMEIJER, Echtgenoot van Vlaardingon 3 December 1856. C. W. VAN CAPPELLEN. Eenige kennisgeving.

Bevallen van eene DOCHTER A. M. C. VAN OOSTERZEE, geboren SCHADEE. Rotterdam 3 December 1856.

Bevallen van eene DOCHTER A. M. C. VAN OOSTERZEE, geboren SCHADEE. Rotterdam 3 December 1856.

Bevallen van eene DOCHTER A. M. C. VAN OOSTERZEE, geboren SCHADEE. Rotterdam 3 December 1856.

SINT NICOLAAS GESCHENKEN!

Bij de Boekhandelaars ALTMANN & VAN DER PALM, op de Hoogstraat, bij de Hoofdsteeg, 24, rufinen voorraad te vinden: Franse en Italiaansche PRACHTWERKEN, JAARBOEKJES voor 1857, ATLASSEN, TEEKENVOORBEELDEN, WOORDENBOEKEN, alle Nieuwe en de meest gezochte Oude KINDERWERKJES (meer dan 3000), PAPETERIES enz., enz. Bij bovengenoemde verschijnen heden Twee geheel Nieuwe en Uitmuntende KINDERBOEKEN: 1. Zoo leeren de kinderen Teekenen, groot 4°, in Carton. .... f 1. 00 2. Zoo spelen en leeren de kinderen, door den Schrijver van de altijd durende Almanak, met 8 gekleurde Staalgravures, in keurig Linnen Band. .... f 1. 00

Bevallen van eene DOCHTER SOPHIA BERLIJN Echtgenoot van Rotterdam A. SYMONS. 4 December 1856.

Ontvangen ten behoeve van het Nederlandsch Zendeling-Genootschap Twee BANEN BIJETTEN, te zamen groot f 100. Met dankzegging aan den onbekenden Gever wordt volgens de uitgedrukt verlangen van de ontvangst berigt gedaan door Leyden 3 December 1856. J. J. PRINS.

Nederlandsche RIJNSPOORWEG-MAATSCHAPPIJ. De DIRECTIE brengt ter kennis van het Publiek dat van af Heden, de van de Stations AMSTERDAM, ROTTERDAM, UTRECHT en ARNHEM, afgezonden wordende GOEDEREN-WAGENS, onmiddellijk en zonder te worden OVERGELADEN, naar de volgende Stations doorloopen, als: HARBURG, HANNOVER, CELLE, BRUNSWIK, LEIPZIG, DRESDEN, RUHRORT, DUSSELDORP en MINDEN. De naar BREMEN bestemde Goederen moeten vooreerst nog te MINDEN overgeladen worden. Amsterdam den 22 November 1856. De Directie der Nederlandsche Rijnspoorweg Maatschappij, C. W. HESLEDEN, President, J. C. 'S JACOB, Secretaris.

STOONBOOTVAART OP SCHOTLAND Voor Passagiers en Goederen. Naar LEITH, het Stoomschip IVANHOE Kapit. John Cairns. Adres bij GEORGE LEVINGSTON en bij J. A. HOUWENS, Agenten te Rotterdam en bij DONALD R. MAC-GREGOR, Agent te Londen.

W. H. J. DICKÉ, Confturier en Banketbakker, Vischsteeg, wijk 4, n. 182, heeft op nieuw ontvangen Versche TERRINES DE FOIES GRAS. Heden avond in het Lokaal op de Noordblaak 11 VERVERSCHINGEN en Warme Gebak BOTERLETTERS.

Kindergeschriften VAN C. E. VAN KOETSVELD. I. DE PORTEFEUILLE VAN GROOTVADER SPRANKHOF, met 4 Staalgravuren. II. TIENTAL KINDERPREKEN uit het Nieuw Testament, met Vignet in staal. VROEGER VERSCHENEN: III. VERSPREIDE KINDERVERHALEN, 4 Staalgravuren. IV. TIENTAL KINDERPREKEN uit het Oude Testament, met Vignet in staal. Deze Werkjes zijn uit- en inwendig met zorg gevoerd en in stevige Bandjes gebonden. De Prijs ieder is f 1. 50. Bevoegde Beoordelaars in Tijdschriften en het minst de Kinderen zelve, gewagen met booglof van deze Werkjes, die in alle voorname Boekwinkels te bekomen of te ombieden zijn. De Uitgever, S. E. VAN NOOTEN.

SALON DES VARIÉTÉS te Rotterdam, in de Lombardstraat, onder Directie van EDUARD BAMBERG. VRIJDAG 5 DECEMBER 1856, ter gelegenheid van het St. Nicolaasfeest: Eene Eerste Voorstelling van DE SCHOOLMEESTER of een Examen ten Platte Lande, Bijspel met Zang en Bedrijf, waarin door den Heer EDUARD BAMBERG het Lied de Schoolmeester, met Koor, zal gezongen worden. Na hetzelfde HET VERKEERDE ADEL Vaudeville in 1 Bedrijf. Tot slot DE BLOEDZUTG of de Minnehandel in de Apotheek, Vaudeville in 1 Bedrijf. Entree 75 Cents in Verterring. Aanvang ten 8 uur.

De Boekhandelaar W. WENN alhier heeft uitgegeven en Verzonden: ZANGEN EN GEDICHTEN VOOR DE JEUGD door J. P. REGEER. Prijs f 0. 25. Verder berigt hij dat bij hem wooshanden is een ruim Assortiment van KINDERWERKJES, WERKJES VAN SRAAK en JAARBOEKJES voor 1857. Te Rotterdam, bij ARRENBURG & VAN REYN.